

פרשת נח תשפ"ד – על מה אנו נלחמים? ולמה דווקא במקום הזה?

1. אלשיך בראשית יב: 'לך לך אל הארץ אשר אראך' ... נפלאו ממני יתרונום בדבר הזה: על האדם עצמו יאמר, מה תיתן ומה תוסיף בי ארץ ישראל? והלא כאיכותי בחוץ לארץ איכותי בארץ? ועל עצם הארץ ייאמר, הנה הארץ וחוץ לארץ ממזרח שמש עד מבואו גוף אחד ומה בין חלק זה לחלק זולתו?

2. בראשית יב: ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך: ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה: וילך אברם כאשר דבר אליו ה' ... ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ... ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען.

בראשית יא: ואלה תולדות תרח תרח הוליד את אברם את נחור ואת הרן והרן הוליד את לוט: וימת הרן על פני תרח אביו בארץ מולדתו באור כשדים ... ותהי שרי עקרה אין לה ולד: ויקח תרח את אברם בנו ואת לוט בן הרן בן בנו ואת שרי כלתו ... ויצאו אתם מאור כשדים ללכת ארצה כנען ויבאו עד חרן וישבו שם - **אבן עזרא:** הנכון בעיני שפרשת לך לך שאמר ה' לאברם **קודם זה הפסוק** 'ויקח תרח' ... וכאשר בא תרח אל חרן, ישר המקום בעיניו, וישב שם ומת. ואין מוקדם ומאוחר בתורה.

ספורנו: 'ללכת ארצה כנען' - המוכנת אל גרם המעלות במושכלות, כאמרו: 'ארץ אשר ה' א-לוקיך דורש אותה', ולא הוזק אורה בגשם המבול, כאמרו ביחזקאל: 'לא גושמה ביום זעם'.
רבנו בחיי: 'ותהי שרי עקרה אין לה ולד' - יש נשים עקרות ששוהות זמן מרובה ואחר כך יש להם בנים, והגיד הכתוב שהיתה עקרה והוסיף: 'אין לה ולד'. כלומר: שאין בטבעה להיות לה ולד לעולם. על כן הסכימו אברהם ושרי לצאת משם וללכת ארצה כנען, אולי בזכות הארץ הקדושה יבנו שם.

3. בראשית ז: והמים גברו מאד מאד על הארץ ויכסו כל ההרים הגבהים אשר תחת כל השמים: ויגוע כל בשר הרמש על הארץ בעוף ובבהמה ובחיה ובכל השרץ השורץ על הארץ וכל האדם: כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר **בחרבה** [ביבשה] מתו.

יחזקאל כב, כד: בן אדם אמור לה, את ארץ לא מטהרה היא לא גשמה ביום זעם - **זבחים קיג, א-ב:** רבי יוחנן סבר אתמוהי מתמה [הנביא יחזקאל]: ארץ ישראל וכי לא טהורה את? כלום ירדו עליך גשמים ביום זעם?! ... זהו שאמר 'מכל אשר **בחרבה** מתו' - בשלמא לדידי דאמינא לא ירד מבול לארץ ישראל. משום הכי הוי יבשה (ומתו משום חום המים הרותחים מהארצות מסביב).

שיר השירים רבה ד: 'ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה' ... ומהיכן הביאה אותו, רבי לוי אמר מעצי ארץ ישראל הביאתו, זהו שנאמר שארץ ישראל לא לקתה במי המבול.

4. סוף דרשת הרמב"ן לראש השנה: הזוכים לישיב לפני הקב"ה בארצו שהם כמו רואי פני המלך, ואם זהירים בכבודו אשריהם ... שהם שרויים **בפלטרין** שלו ... ומהו הענין הזה שכתוב בהושע (ט, ג) 'ארץ ה'?' וכי אין העולם כולו ארץ ה'?' ... כי ה' ברא שמים וארץ ונתן על כל עם בארצותם לגוייהם כוכב ומזל ידוע... אבל ארץ ישראל אמצעות הישוב היא [שוכנת באמצע הכדור] נחלת ה' מיוחדת לשמו, לא נתן עליהם מן המלאכים קצין שוטר ומושל [אלא הוא עצמו מושל עליהם].

דברים יא: כי הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה - לא כארץ מצרים היא ... אשר תזרע את זרעך והשקית ברגלך כגן הירק [המים עולים מאליהם]. ו[אילו] הארץ אשר אתם עוברים שמה לרשתה ... למטר השמים תשתה מים, ארץ אשר ה"א דורש אותה **תמיד** ... מרשית השנה ועד אחרית שנה - **ליקוטי שיחות ו/30, 33-34:** אחד החילוקים בין ארץ ישראל למצרים הוא, שבמצרים לא יורד גשם וצמיחת התבואה מתרחשת בזכות הנילוס. הנילוס עולה בתקופה קבועה ומשקה את האדמה. וכיון שלא רואים את ההשגחה האלוקית, יכולה לבוא מחשבה ש'כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה'. אולם בארץ ישראל 'למטר השמים תשתה מים', וזאת בכדי שיהיו הכול תולים עיניהם כלפי מעלה וכך יהודי יודע שכמה שלא יתאמץ בכוחות עצמו לחרוש ולזרוע, הוא מוכרח את הסיוע של הקב"ה.

ולכן משה היה צריך לבוא מאימא שהורתה **מחוץ למצרים**. משום שישנו כלל ש'אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים' ולכן עשה הקב"ה שהורתה של יוכבד תהיה בארץ ישראל, בכדי שמשמה יהיה מסוגל להיות מושיעם של ישראל, לבטל את לבושי הטבע של גלות מצרים ולהפגין את מציאות הנס.